

§ 117

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden ympäristösuojeluyksikölle Haltialan metsän luonnonsuojelun alueen perustaminen

HEL 2019-000079 T 11 01 04

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Haltialan metsän luonnonsuojelun alueen perustamisesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta puoltaa Haltialan metsän luonnonsuojelun alueen perustamista. Keskuspuiston pohjoisosassa sijaitsevan monipuolisen luontokokonaisuuden suojeleminen on kaupungin strategian mukaisista luonnonsuojeluohjelman toteuttamisesta ja metsäverkoston vahvistamisesta sekä tarjoaa päiväkotien, koulujen ja liikuntaryhmien sekä kerho- ja iltapäivätoiminnalle erinomaisen oppimisen, liikunnan ja virkistystyksen retkikohteen.

Lautakunta esittää lisäksi, että alueen opetus- ja liikuntakäytön lisäämiseksi kaikkina vuodenaikoina tulee jatkosuunnittelussa ja hoito-ohjelmassa huomioida selkeästi opastetut luontopolut ja ladut sekä riittävät palvelut alueella. Lisäksi laajempi taustamateriaali alueen luonnosta, viitotetuista reiteistä ja palveluista helpottaisi retkien suunnittelua alueelle.

Alueen sijainti

Pinta-alaltaan 137 hehtaarin suuruiseksi suunniteltu luonnonsuojelun alue sijaitsee Keskuspuiston pohjoisosassa Tuomarinkylän kaupunginosassa Haltialan, Niskalan ja Tuomarinkylän kylien alueella. Se rajautuu eteläpuolella Paloheinään, idässä Tuomarinkylän peltoihin, pohjoisessa Haltialan aarnialueeseen, Pitkäkösken lehtoihin ja Vantaanjokeen. Länsipuolelle rakentuu Kuninkaantammen asuinalue.

Suojelun alueella paljon virkistystoimintoja

Haltialan metsäalueella on vuodesta 2004 ollut tarkoituksena luoda Pitkäkösken rinnelehdon ja Haltialan aarnialueen väliin mahdollisimman luonnontilaisen kaltainen metsäalue. Luonnonsuojelun alueen perustamiseen liittyvät selvitykset on aloitettu vuonna 2012 ja luonnonsuojeluohjelman 2008-2017 mukaisesti oli tarkoitus perustaa luonnonsuojelun alueet Haltialaan ja Paloheinään. Helsingin uusi luonnonsuojeluohjelma hyväksyttiin ympäristövaltuustossa syyskuussa 2015 ja siinä esitettiin Haltialaan suojelun aluetta, jolla sallitaan myös paljon virkistystoimintoja.

Suunnittelutyötä toteutetaan luonnonhoidon, kaavoituksen ja liikunnan asiantuntijoiden yhteistyönä.

Haltialan alue on yksi pääkaupunkiseudun tärkeimmistä ulkoilualueista ja sinne tehdään arviolta 2 miljoonaa käyntiä vuosittain.

Asukkaiden osallistaminen

Asukkaille ja sidosryhmille lokakuussa 2016 järjestetyn maastokäynnin lisäksi on työpajojen ja asukasiltojen avulla kerätty eri käyttäjäryhmien tarpeita ja toiveita sekä pohdittu alueen tulevaisuutta luonnonsuojelun ja harrastusmahdollisuuksien näkökulmasta. Myös lähialueen 50 päiväkodeille ja kouluille järjestettiin toukokuussa 2018 nettikysely. Haltianmetsän luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman luonnos esiteltiin avoimessa yleisötilaisuudessa lokakuussa 2018.

Monimuotoinen luonto

Haltianmetsän luontotyytit ja kasvillisuus ovat monipuolista ja reheviä, pääosa alueen puustosta on kookasta ja iäkästä. Alue on myös riittävän laaja metsäalue monille nisäkäslajeille ja noin viidellekymmenelle lintulajille.

Helposti saavutettava luonnontilainen metsä on innostava ja mielenkiintoinen kohde tutkia ja liikkua eri vuodenaikoina. Opasteet ohjaavat käyttäjiä pysymään merkityillä reiteillä erityisesti lintujen pesimäaikana ja kosteina kausina. Opastetulla reitillä pysyminen vähentää myös maaston kulumista.

Opetuskäyttöön ja liikkumiseen innostava alue

Haltian alue on erinomainen oppimisen ja liikkumisen retkikohde. Suojelualueella on yhteensä 4,7 kilometriä opastettuja luontopolkuja, jotka sopivat päiväkotien, koulujen sekä kerho- ja iltapäivätoiminnan oppimiseen, liikuntaan ja virkistykseen. Alueen käyttö tukee kasvatuksen ja koulutuksen strategiaa, jossa koko kaupunki on oppimisen ympäristö ja arjen liikkumista lisätään. Ulkoilun ja lenkkeilyn lisäksi alueella voi suunnistaa, pyöräillä ja hiihtää.

Keväällä 2018 lähikoulujen ja päiväkotien nettikyselyyn vastanneet lähialueen opettajat kertoivat vierailevansa alueella 1-2 kertaa lukuvuonna ja päiväkodin johtajat vielä useammin. Vastausten mukaan suosituimmat retkikohteet olivat Paloheinän ja Pitkälän majojen ympäristöt, Pitkälän lehdot ja Haltialan kotieläintila. Kyselyn mukaan aluetta käytettäisiin enemmän, jos retkien suunnittelua helpottavaa alueen taustatietoa olisi enemmän.

Suunnitelman vaikutukset

Postiosoite

PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kasvatusjakoulutus@hel.fi

Käyntiosoite

Töysänkatu 2 D
Helsinki 51
www.hel.fi/kasvatusjakoulutus

Puhelin

+358 9 310 8600

Faksi

+358 9 86390

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F12922661800003009

Alv.nro

F102012566

26.03.2019

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamisella on ekologisten vaikutusten lisäksi sosiaalisia vaikutuksia. Luonnonsuojelun ja virkistyskäytön yhteensovittaminen tarjoaa asukkaille mahdollisuuden ulkoiluun ja liikkumiseen. Päiväkodeille ja kouluille Haltialan luonnonsuojelualue tarjoaa osaltaan monipuolisen ja kiinnostavan oppimisen ja liikkumisen kokemuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Haltialanmetsä kannanottopyyntö (2)
- 2 1_Haltialanmetsä perustamisesitys
- 3 Haltialanmetsä hks_28012019 (1)
- 4 2_Haltialanmetsä kartta (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden ympäristösuojeluyksikkö on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa Haltialan luonnonsuojelualueen perustamisesta 26.3.2019 mennessä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Haltialanmetsä kannanottopyyntö (2)
- 2 1_Haltialanmetsä perustamisesitys
- 3 Haltialanmetsä hks_28012019 (1)
- 4 2_Haltialanmetsä kartta (1)

Muutoksenhaku

26.03.2019

Asia/12

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano